Regeringskansliet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Klimat- och näringslivsdepartementets promemoria Ett nytt system för miljösanktionsavgifter

Er beteckning: KN2026/01561

Yttrande

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har getts möjlighet att lämna synpunkter på promemorian Ett nytt system för miljösanktionsavgifter. Länsstyrelsen lämnar synpunkter nedan.

Prövning av rörliga miljösanktionsavgifter

Länsstyrelsen tillstyrker promemorians förslag om att införa rörliga miljösanktionsavgifter. Rörliga miljösanktionsavgifter skapar bättre förutsättningar för att miljösanktionsavgifterna ska få en ändamålsenlig effekt, och mer rättvis sanktionering jämfört med fasta avgifter.

Länsstyrelsen ställer sig även positiv till förslaget att länsstyrelsen ska pröva frågor rörande rörliga miljösanktionsavgifter i de fall kommunen är tillsynsmyndighet. Prövningen kräver miljöjuridiska bedömningar och det är därför lämpligt att uppgiften ligger på länsstyrelsen som är en myndighet med bred kompetens.

Handläggningen av rörliga miljösanktionsavgifter kan bli mer komplicerad och tidskrävande än handläggningen av fasta avgifter. Flera omständigheter behöver bedömas för att avgöra avgiftens storlek, och det är av yttersta vikt att bestämmelserna tillämpas på ett enhetligt och rättssäkert sätt. Med anledning av detta vill länsstyrelsen framhålla att central tillsynsvägledning bör finnas på plats innan bestämmelserna träder i kraft. Vägledningarna bör innehålla tydliga bedömningsgrunder som bidrar till att likartade överträdelser bedöms på ett likartat sätt. Det skulle underlätta handläggningen och minska risken för att olika myndigheter gör olika tillämpningar.

Finansiering och resursbehov

Länsstyrelsen ställer sig positiv till möjligheten att ta ut en avgift för handläggningen av ärenden om rörliga miljösanktionsavgifter. Det är viktigt att säkerställa att arbetet med de tillkommande uppgifterna kan finansieras fullt ut. Handläggningen omfattar inte enbart bedömningen av överträdelsen och beslutet om miljösanktionsavgift. Utöver detta tillkommer även andra kostnader, som administration, dokumentation av nedlagd tid, kommunikation med berörda parter, beslut om handläggningsavgift och fakturering. Hur detta ska finansieras behöver klarläggas.

Det behöver också klargöras hur avgiftsintäkterna ska hanteras och om de kan disponeras av länsstyrelsen för att finansiera handläggningen. Länsstyrelsen anser därför att finansieringsmodellen behöver säkerställa att samtliga kostnader för de tillkommande arbetsuppgifterna kan täckas. Om timavgiften inte medger en full kostnadstäckning behöver kompletterande finansiering övervägas.

Överlämnande av ärenden från kommun till länsstyrelse

Det framgår av promemorian att handläggningen av ärenden om rörliga miljösanktionsavgifter bör ske snabbt och effektivt. Det är därför viktigt att överlämnandet av ärendet från kommun till länsstyrelse inte medför onödiga fördröjningar.

Kommunen ska enligt förslaget bifoga ett yttrande när ärendet överlämnas till länsstyrelsen. Länsstyrelsen anser att det bör finnas en möjlighet för kommunen att i undantagsfall få överlämna ett ärende utan ett färdigställt yttrande och i stället komplettera med detta i efterhand.

Det kan vara tidskrävande att upprätta ett yttrande, vilket kan riskera att fördröja överlämnandet. Att öppna för möjligheten att vid behov komplettera ärendet i efterhand kan medföra att länsstyrelsen kan påbörja handläggningen tidigare. Därför anser länsstyrelsen att förfarandet bör utformas så att ärendet kan överlämnas skyndsamt när underlaget är tillräckligt för att inleda handläggningen, samtidigt som kommunen ges möjlighet att komplettera yttrandet i efterhand.

Miljösanktionsavgifter vid gränsöverskridande transporter av avfall

I promemorian har departementet lämnat förslag om författningsändringar rörande gränsöverskridande transporter av avfall. I 1 kap 3 § punkt 2 i förslaget till förordning om miljösanktionsavgifter står det ”I denna förordning avses med: 2. EU-förordningen om avfallstransporter: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall”. Promemorian hänvisar till en upphörd förordning.

Vidare i samma avsnitt 16 kap. 1-7 §§ finns miljösanktionsavgifter rörande EU-förordningen om avfallstransporter utan laghänvisning till varken den reviderade eller upphörda förordningen. Länsstyrelsen menar att laghänvisningarna gällande gränsöverskridande transporter är otydliga och felaktiga och skulle innebära att transporter som genomförs enligt EU-förordning 2024/1157 inte kan sanktioneras vid överträdelse.

Fasta miljösanktionsavgifter

Slutligen vill Länsstyrelsen belysa behovet av en översyn av beloppen för de fasta miljösanktionsavgifterna. De nuvarande avgiftsbeloppen för de fyra EU-förordningar som berörs av förslaget är för låga för att ge önskad effekt.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Carina Ståhl Herrstedt med miljötillsynshandläggare Christian Budd som föredragande. I beslutet har också enheten för diarium och juridik, länsråd Veronica Lauritzsen, avdelningschef för avdelningen för miljö Joakim Hellgren och enhetschef för enheten för miljötillsyn Sara Larsson.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

kn.rs@regeringskansliet.se
isabella.jonefjall@regeringskansliet.se